

Natura 2000 Fenntartási Terv

*HUDD20043 Kopasz-dombi erdő
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület*



2021

Együttműködő partnerek
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Felelős tervező

Mille János

Vezető szakértők

Mille János

Közreműködő szakértők

Zimmermann Zita (biológus, botanikus)
Dr. Winkler Dániel (erdőmérnök)

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

TARTALOMJEGYZÉK

1. A terület azonosító adatai.....	4
1.1. Név.....	4
1.2. Azonosító kód.....	4
1.3. Kiterjedés.....	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	4
1.4.1. A terület jelölő élőhelyei.....	4
1.4.2. A terület jelölő fajai.....	4
1.5. Érintett települések.....	5
1.6. Egyéb védetség kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	5
2. Veszélyeztető tényezők.....	7
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	9
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	9
3.2. Kezelési javaslatok.....	9
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	10
3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok.....	10
3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.....	10
3.2.1.2.1. Mezőgazdálkodás.....	10
3.2.1.2.2. Erdőgazdálkodás.....	14
3.2.1.2.3. Vadgazdálkodás.....	22
3.2.1.2.4. Vízgazdálkodás.....	22
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	23
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	24
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	24
3.2.5. Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelési egységek (térkép).....	25
3.2.6. A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek.....	26
3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek.....	27
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	33
3.3.1. Agrártámogatások.....	33
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer.....	34
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	35
3.3.2. Pályázati források.....	35
3.3.3. Egyéb.....	35
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	36
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	36
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	38
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	39

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Kopasz-dombi erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
--------------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20043
---------------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	1045,71 ha
---------------------------------------	------------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2020. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. A terület jelölő élőhelyei

- 91K0 Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (Aremonio-Fagion)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

1.4.2. A terület jelölő fajai

- Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Havasi cincér (*Rosalia alpina*)
- Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)
- Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

1.5. Érintett települések

„A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.”

Somogy megye:

- Karád
- Nagycsepely

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület teljes egészében részét képezi az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetének, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Településrendezési eszközök

- Karád: 10/2004. (VII.15.) Karád Községi Önkormányzat Képviselőtestületének rendelete Karád község Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási tervének jóváhagyásáról
- Nagycsepely: 6/2006. (III.27.) Nagycsepely Önkormányzata Képviselőtestületének rendelete a helyi építési szabályzatról

Körzeti erdőtervek

- Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve – ügy száma: 5264/2011. Érvényes: 2013. január. 1. - 2022. december 31.

Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

10/2018. (VII.3.) AM rendelet a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről: 402.számú Külső-somogyi vadgazdálkodási tájegység.

A tervezési területen a SEFAG Zrt. a vadászatra jogosult (Kód: 350750).

A vadgazdálkodási üzemtervek érvényessége egységesen 2037. 02. 28-ig terjed, az üzemtervek a Somogy Megyei Kormányhivatal vadászati hatóságának adatbázisában érhetőek el.

Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv

Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervét” a Kormány 2016. március 9-én fogadta el, és a Magyar Közlöny 2016. évi 44. számába megjelent 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatban, illetve a Hivatalos Értesítő 14. számában hirdette ki. A VGT2 tartalmazza a 2016-2021 időszakra vonatkozó intézkedési programot. A következő, második felülvizsgálat eredményeként, 2021. december 22-ig kell elkészülnie Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervének.

A tervezési terület a Balaton részvízgyűjtő területen belül a Balaton közvetlen (4-2) tervezési alegység, valamint a Duna részvízgyűjtő területen belül a Kapos (1-12) tervezési alegység területén helyezkedik el

2. Veszélyeztető tényezők

1.a táblázat: a tervezési területen jellemző veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Érintett terület aránya a jelölő értékek szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B03	Erdőfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	H	0,75	A vágásterületek idegenhonos fafajokkal történő beültetése csökkenti a fő természetvédelmi célkitűzések megvalósulását, mely szerint a 91K0 illír bükkösök (Á-NÉR kód: K5), a 91L0 illír gyertyános-tölgyesek (Á-NÉR kód: K2) és a 91M0 pannon cseres-tölgyesek (Á-NÉR kód: L2a) területi arányát növelni kell.
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is.	M	100	A holtfa jelenléte kiemelkedő jelentőségű a xilofág bogaraknak, mivel táplálkozó- és élőhelyet biztosítanak számukra. Emellett a lábonálló, odvasodott holtfák számos Natura 2000 jelölő denevérfajnak is pihenő/szaporodóhelyet biztosítanak. A holtfák eltávolításával csökken a Natura 2000 jelölőfajok élőhelye.
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	100	Az inváziós fajok (bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>)) jelenléte veszélyezteti az őshonos fafajokból álló erdők fafaj összetételét, hosszútávon megváltoztathatja, ami a Natura 2000 jelölőfajok eltűnését eredményezheti.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	100	Az inváziós fajok (pl. akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), zöld juhar (<i>Acer negundo</i>)) jelenléte veszélyezteti az őshonos fafajokból álló erdők fafaj összetételét, ezt hosszútávon megváltoztathatja, ami a Natura 2000 jelölőfajok (odúlakó denevérfajok , xilofág bogarak) eltűnését eredményezheti.

1.b táblázat: a tervezési területen jellemző potenciális veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kis)	Érintett összes terület nagysága (%)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B05	Fakitermelés újraterelítés vagy természetes felújulás nélkül.	M	0,75	0,75	Az erdészeti felújítás elmaradásával egyrészt nem valósul meg a fő természetvédelmi célkitűzés, másrészt az így be nem ültetett területeken felerősödnek az inváziós lágyszárú növényfajok, melyek kedvezőtlenül befolyásolják az erdő lágyszárú növényzetét.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Kopasz-dombi erdő Natura 2000 területen a legfőbb természetvédelmi célkitűzés a jelölő élőhelyek állapotának javítása, kiterjedésének növelése, illetve a jelölő fajok állományainak növelése.

Mindhárom jelölő élőhely (91K0 Illír bükkösök, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek, 91M0 Pannon cseres-tölgyesek) esetében elsődleges cél a jelölő élőhely jelenlegi kiterjedésének megőrzése, illetve növelése, a korosztály-összetétel megőrzése, a lábon álló holtfák eltávolításának megszüntetése. Ennek érdekében a folyamatos erdőborítottságot biztosító erdőművelés javasolt. Fontos az állományból az idegenhonos fajok eltávolítása, valamint az idős, odvas fák mennyiségének növelése. Ezzel valamennyi jelölő xylofág rovar állománya megerősödhet, ugyanakkor a jelölő denevérfajok állománya is növekedhet az odvas fák magasabb arányával.

3.2. Kezelési javaslatok

A Kopasz-dombi erdők kezelési egységeinek lehatárolása a 2019-ben aktualizált Á-NÉR alapú élőhelytérkép alapján történt. Ennek során az azonos kezelést igénylő élőhelyfoltokat összevontuk, illetve az élőhelyfolton belül különböző kezelést igénylőket leválasztottuk. Arra törekedtünk, hogy a kezelési javaslatok megfelelő mértékben specifikusak lehessenek, így az eltérő kezelést igénylő élőhelyeket külön kezeltük. Ugyanakkor azt is szem előtt tartottuk, hogy a kezelési egységek rendszere könnyen áttekinthető legyen és a terület ne legyen indokolatlanul felaprózva. A kezelési javaslatokat a kezelési egységeken előforduló jelölő értékek élőhelyigényeinek figyelembevételével és a kezelési egység jelenlegi állapotának függvényében határoztuk meg.

Elsőként a gazdálkodáshoz szorosan nem kötődő kezelési javaslatokat adjuk meg, majd a gazdálkodáshoz köthető javaslatokat. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat négy alfejezetben tárgyaljuk, annak megfelelően, hogy a javaslatok a mezőgazdálkodásra, az erdőgazdálkodásra, a vadgazdálkodásra vagy a vízgazdálkodásra vonatkoznak. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat minden esetben kezelési egységenként adjuk meg a következő tagolásban. Elsőként minden kezelési egységre általános kezelési javaslatokat adunk, majd ezt követik az a kötelezően betartandó előírások és az önkéntesen választható előírás-javaslatok. A gazdálkodáshoz köthető javaslatokat követik az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok. Egy adott gazdálkodási műveletre több, egymástól eltérő mértékű korlátozás javasolható. Javaslatunk szerint ezek közül a terület használójának van lehetősége választani, a várható bevételkiesés és a megkapható támogatás mértékének figyelembe vételével.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési

előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

2. táblázat: A kezelési egységek összefoglaló táblázata

Kezelési egység	Elnevezés	ÁNÉR élőhelyek	Natura 2000 élőhelyek
KE-0	Kezelést nem igénylő területek	U11	
KE-1	Gyepek	T5, OC	
KE-2	Álló és folyóvizek	AC	
KE-3	Hazai fafajokkal borított területek	K2, K5, L2a, P1	91K0, 91L0, 91M0
KE-4	Hazai fafajokkal borított jellegtelen területek	RB, RC, RDa, RDb, P8	
KE-5	Tájidegen fafajokkal borított területek	S1, S3, S4	

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

A Kopasz-dombi erdőre a fás élőhelyek jelenléte volt mindig is jellemző, gyepterület csak kis arányban, mezőgazdasági területek egyáltalán nem találhatók a Natura 2000 területen. Az erdők esetében az idegenhonos vagy vegyes (hazai és idegenhonos) állományokat célszerű tisztán hazai fafajokból álló állományokra cserélni, még abban az esetben is, ha jelölő élőhely nem található közöttük. Ezzel a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), a havasi cincér (*Rosalia alpina*), a szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) Natura 2000 jelölőfajok, valamint a denevér jelölőfajok állománya tovább erősödhet.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság alapfeladatának megfelelően a szükséges fenntartási munkákat az általa vagyонkezelte területeken elvégzi.

Javasolt a Natura 2000 területet bemutatása a nagyközönségnek, hogy a látogatók tisztában legyenek a terület állapotával (jellegével) és természeti értékeivel. Ezt egyrészt tájékoztató táblák kihelyezésével lehetne elérni a területre bevezető utak mentén a terület kezelőjének hozzájárulása esetén, másrészt a területet bemutató szóróanyagokkal, amelyeket helyi Tourinform Irodákban és önkormányzatoknál lehetne elérhetővé tenni.

A Natura 2000 terület kis részét tesz ki az úthálózat, melyet a természetvédelmi kezelést nem igénylő területek (KE-0) kategóriába soroltuk.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok

3.2.1.2.1. Mezőgazdálkodás

Gyepek

A területen elszórtan találhatók kisebb kiterjedésű gyepterületek, lágyszárú növényzettel benőtt nyiladékok, illetve befüvesedett szántók, melyeket egy kezelési egységbe osztottuk be. Kis területük miatt elsősorban a szegélyhatás miatt van jelentőségük, azonban mivel nem mutatnak jellegzetes élőhelyet, így a két élőhelytípust (Jellegtelen száraz- és félszáraz gyepek, valamint a Vetett gyepek, füves sportpályák) egységesen a **KE-1 Gyepek** kezelési egységbe soroltuk.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Gyepek

A kezelési egységbe tartozó területeknek csak egy kis részét hasznosítják rendszeresen kaszá-lással, kiterjedésük: 35,65 ha. Természetességi állapotuk változó, általában kedvezőtlen, de megfelelő kezeléssel javítható.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- OC – Jellegtelen száraz- félszáraz gyepek
- T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Nincs érintett faj.

Érintett egyéb kiemelt fajok:

Zöld gyík (*Lacerta viridis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhely esetében a legkedvezőbb hasznosítás a kaszálás, mely a kezelési egység csak ki-sebb részén valósul meg. Elsődleges cél ennek a hasznosításnak a fenntartása, illetve a jelen-leg nem kaszált területek újbóli használatba vétele. A szegélyhatás fenntartása miatt lényeges e területek megőrzése.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javasla-tok:

(a) Kötelezően betartandó előírások: a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet.

(b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.

GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY25	A területen lévő cserjék irtása és eltávolítása
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető.
GY81	A gyepeket évente legalább kétszer szükséges kaszálni.
GY86	A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül.
GY106	Legalább 2 évente tisztító kaszálás elvégzése.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY110	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: szeptember 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY128	Kaszálás szárzúzással nem helyettesíthető.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezeletlenség következtében degradálódott, gyomosodó és cserjésedő gyepek esetében a rendszeres kaszálás visszaállításával javasolt a gyepek állapotát javítani. Ez kezdetben egy intenzívebb, azaz kétszeri-háromszori kaszálással végzett kezelés, kell legyen.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Bár nem nagy kiterjedésű területek a gyepek, azonban az erdőterületen tapasztalható szegélyhatásuk miatt jelentőséggel bírnak. Számos gerinces és gerinctelen állatfajnak (pl. zöld gyík) biztosítanak élő- és szaporodóhelyet, így módon mindenképpen meg kell őket óvni. Fenntartásuk csak az élőhely hasznosításával, kaszálással (kis kiterjedésük miatt a legeltetés gazdasági szempontok alapján nem valósítható meg) képzelhető el. A kezelés során kerülni kell azokat a módszereket, mely a talajfelszín megbontásával vagy a tápanyag-gazdálkodás megváltoztatásával jár. A rendszeres kaszálással elkerülhető, hogy a természetes szukcessziós folyamatok hatására a terület beerdősüljön, ellenkező esetben az élőhely teljes megsemmisülésével kell számolni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Álló- és folyóvizek

A Natura 2000 terület északi határán található meg az a halastó, melynek egy része, mindössze 0,47 hektár tartozik e kezelési egységbe.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- AC – Álló és lassan áramló vizek hínárnövényzete

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*).

Érintett egyéb kiemelt fajok:

- Kecskébeka (*Rana esculenta*)
- Erdei béka (*Rana dalmatina*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdaságilag nem hasznosított élőhelyek, amelyek számára a legmegfelelőbb, ha érintetlenül hagyják őket. Itatásra való használatuk kerülendő, mivel károsítja a vízi növényzetet és ezen keresztül csökkenti az élőhely alkalmasságát a kételtűek számára. A vizes élőhelyek megőrzése önmagában is kiemelkedő szempont, ugyanakkor közösségi jelentőségű (vöröshasú unka – *Bombina bombina*) is élő és szaporodóhelyet biztosít, ezért megóvása és fenntartása e szempontból is lényeges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások: A kezelési egység esetében nincsenek kötelezően betartandó földhasználati előírások

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
V11	A vízi növényzet nem irtható.
V12	Hínárvágás nem végezhető.
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet nem irtható (vágás, nádégetés, cserjék kivágása).
V15	Nyílt vízfelületek medrének kotrása nem engedélyezhető.
V17	Április 1. és július 15. között hínárvágás nem végezhető.
V26	A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az élőhely jelenleg halastóként funkcionál, mely állapotot – mint vizes élőhely – fenn kell tartani.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A vizes élőhelyen kívüli időszakos vízállások lecsapolása, feltöltése, a víz elvezetése kerüldendő.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A vizes élőhelyek nem igényelnek beavatkozást. Kerülni kell az intenzív gazdasági hasznosítását, mert ezt rontja az élőhely minőségét a kételtűek számára. Az élőhelyminőség megőrzését szolgálja a vízi növényzet irtásának kerülése, mivel az főleg a gőték számára nyújt szaporodóhelyet. E szempontból a legérzékenyebb időszak a február-június közötti időszak, mely a szaporodási és a fiatal generáció növekedési időszakát foglalja magába. Ugyanezen okok miatt kell elkerülni a belvíz elvezetését a gyepterületekről, ugyanis az időszakos vízállások egy csapadékosabb évben elegendő ideig rendelkeznek vízborítással ahhoz, hogy a kételtűek kifejlődjenek.

3.2.1.2.2. Erdőgazdálkodás

Az erdei élőhelyek alapvetően három egységre oszthatóak. A jelölő élőhelyeket tartalmazó hazai fajokkal borított területek (KE-3) esetében elsődleges cél a folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás bevezetése, az álló és fekvő holtfa mennyiségének növelése a jelölő bogárfajok érdekében, valamint az idegenhonos fajok visszaszorítása. Hasonló a cél a hazai fajokkal borított jellegtelen területek (KE-4), esetében is azzal a különbséggel, hogy ezeket vissza kell alakítani az előző kezelési egységgé. A tájiidegen fajokkal borított területek (KE-5) esetében állapotuktól függetlenül fajcseré volna a legkedvezőbb természetvédelmi szempontból.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Hazai fajokkal borított területek

A Natura 2000 terület legnagyobb része ebbe a kezelési egységbe tartozik. A terület középső, nyugati és déli részét teljes egészében a hazai fajokkal borított területek foglalják el. A kezelési egységhez tartozó terület összesen 723,50 ha, mely a Natura 2000 terület 69,22%-a.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- K2 - Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek,
- K5 - Bükkösök,
- L2a - Cseres-kocsánytalan tölgyesek,
- P1 - Őshonos fajtájú fiatalosok

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- 91K0 - Illír bükkösök,
- 91L0 - Illír gyertyános-tölgyesek,
- 91M0 - Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Nagy hősincér (*Cerambix cerdo*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Havasi cincér (*Rosalia alpinea*)
- Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)
- Nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Érintett egyéb kiemelt fajok:

- Bajuszos denevér (*Myotis mystacinus*)
- Nimfadenevér (*Myotis alcathoe*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyet a hatályos erdőtörvény alapján folyamatos erdőborítás mellett javasolt kezelni és a talaj károsításának megelőzése érdekében a legkíméletesebb anyagmozgatási módokat kell alkalmazni. Mint a legtöbb élőhelyen itt is megfigyelhető az inváziós fajok (pl. bálványfa (*Ailanthus altissima*), akác (*Robinia pseudoacacia*) betelepülése, melyeket lehetőleg még sarj korukban el kell távolítani. Kifejlett példányok eltávolítása esetén a sarjakat rendszeresen vissza kell vágni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve – ügy száma: 5264/2011. Érvényes: 2013. január. 1. - 2022. december 31.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való átérés.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe vételével jelölhetők ki.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.
E22	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.

	sa.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyását, fenntartását, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.
E35	Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E37	Tájhonos fafajú állományok véghasználata során az idős állományban legalább 5% területi lefedettséget biztosító hagyásfa csoport (mikroélőhely) visszahagyása, lehetőleg az idős állomány szerkezetét és összetételét is reprezentáló formájában.
E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lág- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:
	• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
	• Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
	• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
	• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
	• Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).

	• Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
	• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyasfák, hagyasfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében. Megjegyzés: A közösségi jelentőségű xilofág rovarok élőhelyeül szolgáló területen kitermelt vagy készletezett faanyag – időjárási és útviszonyokat is figyelembe véve - április végéig történő kiszállítása javasolt. A faj védelme érdekében a nagy lerakatok helyett kisebb sarangok összeállítása, illetve árnyékos helyre történő készletezése javasolt, a természetvédelmi őrszolgálatlal egyeztetett módon.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységben javasolt alkalmazni a Pro Silva módszert, mellyel egyrészt megőrizhető a jelenlegi kedvező természetességi állapot, ugyanakkor a gazdasági előnyök (talaj termőképességének fenntartása, faanyagtermelés folyamatos biztosítása) mellett a közjóléti funkció (pl. az ember testi-lelki felüdülése) is fenntartható

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben folyamatos erdőborítás biztosítandó, pl. szálalóvágások alkalmazásával. Ezzel a jelen lévő, intenzíven terjedő, illetve inváziós fajokat vissza lehet szorítani a felújításokban is. A xilofág bogarak, valamint a denevérfajok érdekében az álló holtfa mennyiségének növelése javasolt, mely búvó- és szaporodóhelyet biztosít nekik, így populációjuk erősödhet..

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Hazai fafajokkal borított jellegtelen területek

A területen jellemzően az északi-északkeleti részen helyezkedik el ez a kezelési egység, többé-kevésbé összefüggő területen. Ide tartoznak azok a hazai fafajokkal borított területek, melyek a jelenlévő idegenhonos és/vagy inváziós fafajok jelenléte miatt nem mutatják a hazai fafajok alkotta erdőállományok jellegzetességét. Összességében 196,16 ha kiterjedésű, a Natura 2000 terület 18,77%-át foglalja el.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- P8 – Vágásterületek,
- RB – Őshonos fajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők,
- RC – Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők,
- RDa – Őshonos lombos fajokkal elegyes fenyves származékerdők,
- RDb - Őshonos lombos fajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők.

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

- A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

- Nagy hősincér (*Cerambyx cerdo*)
- Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Havasi cincér (*Rosalia alpinea*)
- Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)
- Nyugati piszdedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Érintett egyéb kiemelt fajok:

- Bajuszos denevér (*Myotis mystacinus*)
- Nimfadenevér (*Myotis alcathoe*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyet a hatályos erdőtörvény alapján folyamatos erdőborítás mellett javasolt kezelni és a talaj károsításának megelőzése érdekében a legkíméletesebb anyagmozgatási módokat javasolt alkalmazni. A kezelési egységben jelen levő idegenhonos fajokkal számláló vágással el kell távolítani. A vágásterületeket mihamarabb erdősíteni kell őshonos lombos fajokkal. A megfigyelhető inváziós és intenzíven terjedő fajokat (pl. bálványfa (*Ailanthus altissima*), akác (*Robinia pseudoacacia*), zöld juhar (*Acer negundo*)) lehetőleg még sarj korukban el kell távolítani. Kifejlett példányok eltávolítása esetén a sarjakat rendszeresen vissza kell vágni.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve – ügy száma: 5264/2011. Érvényes: 2013. január. 1. - 2022. december 31.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökérvényű vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe vételével jelölhetők ki.
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása, térbeli vagy teljes korlátozás elrendelése.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az

	elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyását, fenntartását, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lág- és fásszárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:
	• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
	• Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember.
	• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
	• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
	• Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
	• Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
	• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorítása.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében. Megjegyzés: A közösségi jelentőségű xilofág rovarok élőhelyül szolgáló területen kitermelt vagy készletezett faanyag – időjárási és útviszonyokat is figyelembe véve - április végéig történő kiszállítása javasolt. A faj védelme érdekében a nagy lerakatok helyett kisebb sarangok összeállítása, illetve árnyékos helyre történő készletezése javasolt, a természetvédelmi őrszolgálatlal egyeztetett

	módon.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységben külön élőhely-rekonstrukció nem szükséges.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az elsődleges cél, hogy erre a kezelési egységre is jellemző legyen az őshonos fafajokkal borított területeken megtalálható fafaj és cserje összetétel. Ennek érdekében minden olyan fa- és cserjefajt el kell távolítani, mely nem jellemző a területre. A vágásterület újbóli beerdősítése már csak e szempont figyelembe vételével történhet.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Tájidegen fafajokkal borított területek

A terület 7,96 %-át (összesen 83,22 hektárt) teszik ki a részben akáccal, részben fenyvesekkel, illetve nem őshonos fafajokkal borított élőhelyek. E területek elszórtan találhatók meg a Natura 2000 területen, jellemzően a területhatárhoz közel, illetve az utak mentén.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- S1 – Ültetett akácosok
- S3 – Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
- S4 – Erdei- és feketefenyvesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

A kezelési egység nem érint Natura 2000 élőhelyet.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nem érint közösségi jelentőségű fajt.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az idegenhonos fafokból álló erdők esetében azok gyertyános-kocsánytalan tölgyesekké vagy cseres-kocsánytalan tölgyesekké alakítása volna kívánatos. Ez a fenyők esetében történhet fokozatos átalakítással, melynek során mind az előhasználatok alkalmával, mind a

felújításoknál az őshonos fafajokat részesítik előnyben. Az intenzíven terjedő akác esetében élőhelyrekonstrukció keretében végzett a teljes fafajcsere lehet a megoldás.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Zamárdi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve – ügy száma: 5264/2011. Érvényes: 2013. január. 1. - 2022. december 31.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Kezelés leírása
E18	A ritka fajhoz tartozó, odvas, böhöncös, idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban célállományként és elegyfa-ként sem alkalmazható.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fásszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fásszárú fajok viaszosorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok viaszosorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében. Megjegyzés: A közösségi jelentőségű xilofág rovarok élőhelyéül szolgáló területen kitermelt vagy készletezett faanyag – időjárási és útviszonyokat is figyelembe véve - április végéig történő kiszállítása javasolt. A faj védelme érdekében a nagy lerakatok helyett kisebb sarangok összeállítása, illetve árnyékos helyre történő készletezése javasolt, a természetvédelmi őrszolgálatlal egyeztetett módon.

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A területnek 7,96%-át borítják tájidegen fajok, elsősorban akácosok és erdei- valamint fekete fenyvesek. E területek gyertyános-kocsánytalan tölgyesekké vagy cseres-kocsánytalan tölgyesekké alakításával növelhető lenne a jelölő élőhely kiterjedése, így a hozzákapcsolódó xilofág rovarok, valamint a denevérek állománya is. Az akác esetében a fafajcserével mérséklődne a környező élőhelyek akáccal történő fertőződésének veszélye is, így javulna a természetes erdő- és gyeptársulások állapota

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok

A kezelési egységen nincsenek gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az akácot 90-100%-ban tartalmazó erdők átalakítására a leghatékonyabb és legdrasztikusabb módszereket kell választani, amelyek hosszú távon orvosolják a problémát. A 8 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű egyedek esetében a vegyszeres injektálás, majd a fa pusztulása után annak eltávolítása alkalmazható. A kisebb fák esetében pedig a vegyszeres lekenést kell alkalmazni. Ezt követően a vágásterületet a termőhelynek megfelelő jelölő élőhelyre jellemző fa- és cserjefajokkal kell felújítani. A fenyvesek átalakítására alkalmas azok fokozatos lecserélése is.

3.2.1.2.3. Vadgazdálkodás

A túltartott nagyvadállomány hatására az erdő gyepszintje jellegtelenedik, illetve az erdőt körülvevő élőhelyeken jelentős károk keletkeznek. Az erdők természetes felújítása vadvédelmi kerítés nélkül lehetetlen.

Kód	Kezelés leírása
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

3.2.1.2.4. Vízgazdálkodás

A tervezési területen egyetlen vízgazdálkodással érintett kezelési egység van (KE-2), egy kisebb halastó, melynek csupán 0,47 ha területű része nyúlik a Natura 2000 területbe. Az egység kezelésének ismertetésére korábban került sor, így itt nem kerül ismertetésre.

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Idegenhonos és nem tájthonos erdők átalakítása

Háttér és célkitűzések

A Kopasz-dombi erdő Natura 2000 terület közel 8%-át borítják tájidegen fafajokból (elsősorban akác, erdei- és feketefenyő) álló erdők. Ezek a gyertyános-kocsánytalan tölgyes, illetve a cseres-kocsánytalan tölgyes jelölő élőhely területét csökkentik. A tájidegen fajok őshonos fajokra történő cseréje egyrészt növelheti a jelölő élőhely arányát, másrészt számos jelölő gerinces (pl. denevérfajok) és gerinctelen állatfaj (pl. szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)) számára biztosítana élőhelyet. A cél tehát a Natura 2000 terület állapotának javítása, illetve a jelölő gyertyános- / cseres-kocsánytalan tölgyes részarányának növelése.

Érintett jelölő élőhely

Gyertyános-kocsánytalan tölgyes (KE-3)

Cseres-kocsánytalan tölgyes (KE-3)

Alkalmazott módszerek

Az akácot 90-100%-ban tartalmazó erdők átalakítására a leghatékonyabb és legdrasztikusabb módszereket kell választani, amelyek hosszú távon orvosolják a problémát. A 8 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű egyedek esetében a vegyszeres injektálás, majd a fa pusztulása után annak eltávolítása alkalmazható. A kisebb fák esetében pedig a vegyszeres lekenést kell alkalmazni. Ezt követően a vágásterületet a területre jellemző fa- és cserjefajokkal kell betelepíteni. A fenyők esetében a kitermelést majd a tuskózást követően fokozott figyelmet kell fordítani az inváziós lágyszárúak terjedésének megakadályozására, elsősorban kaszálással.

Résztvevők

tulajdonos (Magyar Állam)

Tervezett költségvetés és forrás

200 millió Ft – jelenleg nincs rendelkezésre álló forrás.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A skarlátbogárról korábban meglehetősen szórványos adat volt, ami egyrészt a nem megfelelő kutatási módszernek, másrészt a kutatási projektek hiányának köszönhető. A 2012-2014 között, a megyében végzett felmérések alapján a faj jóval gyakoribb, mint az korábban ismert volt.

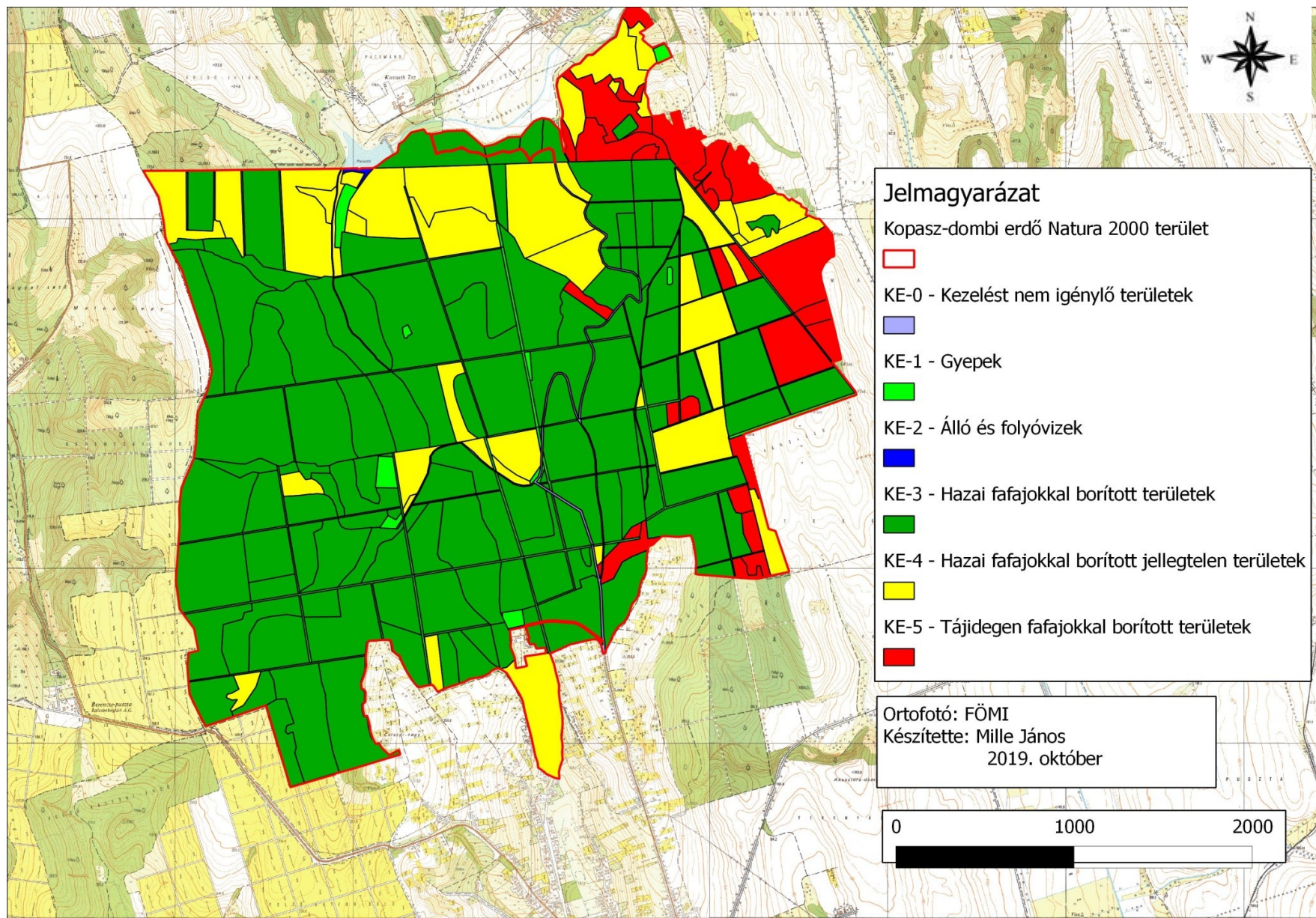
Skarlátbogár (Cucujus cinnaberinus) védelme

A területre csak kis mértékben jellemző a fás élőhelyek jelenléte, éppen ezért nagy jelentőségű, hogy több jelölő xilofág bogárfaj is megtalálható a területen. A faj a hazai fafajokat preferálja, ezért kiemelkedő jelentőségű, hogy a tájidegen fafajokat őshonos fajokra cseréljék, ugyanakkor kiemelt figyelmet kell fordítani a holtfák folyamatos jelenlétére, mivel ezek az egyedek biztosítják a faj élőhelyét.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A 2012-2017 között futott Svájci-Magyar Együttműködési Program, Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein megnevezésű projektben elkészült a jelölő állatfajok felmérési és monitoring módszereinek kidolgozása. 2016-tól már a módszerek alapján történhet egyes Natura 2000 jelölőfajok állományainak nyomon követése. A területet érintő, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében zajló kutatásokat továbbra is folytatni kell. A jelen munka elkészítéséhez elvégzett élőhelytérképezést és széles körű zoológiai, és botanikai felméréseket a fenntartási terv felülvizsgálatai előtt célszerű újra elvégezni. A jelölő fajok és élőhelyek tekintetében minimálisan hat évente (a közösségi jelentőségű fajokról és élőhelyekről az Európai Unió felé benyújtandó jelentések periódusainak megfelelően) el kell végezni az állományok és területek felmérését.

3.2.5. Mellékletek: a tervezési területen javasolt természetvédelmi kezelési egységek (térkép)



3.2.6. A tervezési terület helyrajzi számait érintő kezelési egységek

Település	Hrsz	Kezelési egység
Karád	010/1	KE-1, KE-4
Karád	010/2	KE-0
Karád	010/3a	KE-1, KE-3, KE-4
Karád	010/3b	KE-1, KE-3
Karád	010/3c	KE-1, KE-3
Karád	010/3d	KE-0, KE-1, KE-3
Karád	010/3f	KE-4
Karád	010/3g	KE-4
Karád	010/3h	KE-4
Karád	013	KE-0
Karád	014	KE-1, KE-3, KE-4, KE-5
Karád	015	KE-0
Karád	016/a	KE-2, KE-3, KE-5
Karád	016/b	KE-1, KE-3, KE-5
Karád	016/c	KE-3, KE-5
Karád	016/d	KE-3
Karád	016/f	KE-3
Karád	08/a	KE-1, KE-3, KE-4
Karád	08/b	KE-1, KE-3, KE-4
Karád	08/c	KE-3
Karád	08/d	KE-3
Karád	08/f	KE-1, KE-3, KE-4
Karád	08/g	KE-3
Karád	08/h	KE-3
Karád	09	KE-1, KE-3
Nagycsepely	014/2	KE-3, KE-4, KE-5
Nagycsepely	015	KE-5
Nagycsepely	017/a	KE-1, KE-3, KE-4, KE-5
Nagycsepely	017/b	KE-2
Nagycsepely	017/c	KE-2
Nagycsepely	017/d	KE-3
Nagycsepely	018	KE-0
Nagycsepely	019	KE-3
Nagycsepely	020	KE-0
Nagycsepely	021/a	KE-0, KE-1, KE-2, KE-3, KE-4, KE-5
Nagycsepely	021/b	KE-0
Nagycsepely	021/c	KE-1
Nagycsepely	021/d	KE-1
Nagycsepely	021/f	KE-1
Nagycsepely	022/7a	KE-3, KE-4, KE-5
Nagycsepely	022/7b	KE-2
Nagycsepely	026/6	KE-3
Nagycsepely	026/7	KE-3

3.2.7. A tervezési terület erdőrészeit érintő kezelési egységek

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Karád	1/A	KE-3
Karád	1/B	KE-3
Karád	1/C	KE-3
Karád	1/D	KE-3
Karád	1/E	KE-3
Karád	1/F	KE-3
Karád	1/NY	KE-1
Karád	2/A	KE-3
Karád	2/B	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/C	KE-3
Karád	2/D	KE-3
Karád	2/E	KE-3
Karád	2/F	KE-3
Karád	2/NY	KE-1
Karád	2/ÚT	KE-0
Karád	2/TI	KE-1
Karád	2/VF	KE-1
Karád	3/A	KE-4
Karád	3/B	KE-4
Karád	3/C	KE-3
Karád	3/D	KE-3
Karád	3/D	KE-3
Karád	3/D	KE-3
Karád	3/E	KE-3
Karád	3/F	KE-3
Karád	3/G	KE-3
Karád	3/H	KE-3
Karád	3/NY	KE-1
Karád	3/ÚT	KE-0
Karád	3/TI	KE-4
Karád	4/A	KE-4
Karád	4/B	KE-4
Karád	4/C	KE-3
Karád	4/C	KE-3
Karád	4/D	KE-3
Karád	4/E	KE-5
Karád	4/F	KE-3
Karád	4/F	KE-3
Karád	4/F	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Karád	4/H	KE-3
Karád	4/I	KE-3
Karád	4/J	KE-3
Karád	4/J	KE-3
Karád	4/NY	KE-1
Karád	4/ÚT 1	KE-0
Karád	4/ÚT 2	KE-0
Karád	4/TI	KE-1
Karád	5/A	KE-3
Karád	5/B	KE-3
Karád	5/B	KE-3
Karád	5/B	KE-4
Karád	5/C	KE-5
Karád	5/D	KE-3
Karád	5/E	KE-3
Karád	5/E	KE-3
Karád	5/NY	KE-1
Karád	5/ÚT	KE-0
Karád	6/A 2	KE-3
Karád	6/B	KE-3
Karád	6/C	KE-4
Karád	6/D	KE-3
Karád	6/E	KE-3
Karád	6/E	KE-4
Karád	6/F	KE-3
Karád	6/G	KE-3
Karád	6/G	KE-5
Karád	6/H	KE-3
Karád	6/I	KE-3
Karád	6/K	KE-5
Karád	6/NY 1	KE-1
Karád	6/NY 2	KE-1
Karád	6/ÚT	KE-0
Karád	6/VF	KE-1
Karád	7/A	KE-3
Karád	7/B	KE-3
Karád	7/C	KE-3
Karád	7/D	KE-3
Karád	7/E	KE-3
Karád	7/F	KE-3
Karád	7/G	KE-3
Karád	7/NY	KE-1
Karád	8/A	KE-3
Karád	8/B	KE-4
Karád	8/C	KE-3
Karád	8/D	KE-3
Karád	8/E	KE-3
Karád	8/F	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Karád	8/NY	KE-1
Karád	5/B	KE-3
Nagycsepely	0	KE-1
Nagycsepely	1/A	KE-3
Nagycsepely	1/A	KE-4
Nagycsepely	1/B	KE-4
Nagycsepely	1/C	KE-3
Nagycsepely	1/D	KE-4
Nagycsepely	1/E	KE-4
Nagycsepely	1/NY 1	KE-1
Nagycsepely	1/NY 2	KE-1
Nagycsepely	1/NY 3	KE-1
Nagycsepely	1/NY 4	KE-1
Nagycsepely	1/ÚT	KE-0
Nagycsepely	2/A	KE-4
Nagycsepely	2/B	KE-4
Nagycsepely	2/C	KE-4
Nagycsepely	2/D	KE-4
Nagycsepely	2/E	KE-3
Nagycsepely	2/E	KE-4
Nagycsepely	2/E	KE-4
Nagycsepely	2/NY 1	KE-1
Nagycsepely	2/NY 2	KE-1
Nagycsepely	2/TN	KE-2
Nagycsepely	2/VF	KE-1
Nagycsepely	3/A	KE-3
Nagycsepely	3/A	KE-4
Nagycsepely	3/B	KE-3
Nagycsepely	3/C	KE-3
Nagycsepely	3/C	KE-5
Nagycsepely	3/D	KE-3
Nagycsepely	3/D	KE-3
Nagycsepely	3/E	KE-4
Nagycsepely	3/F	KE-3
Nagycsepely	3/F	KE-3
Nagycsepely	3/F	KE-3
Nagycsepely	3/F	KE-3
Nagycsepely	3/F	KE-3
Nagycsepely	3/G	KE-3
Nagycsepely	3/H	KE-4
Nagycsepely	3/I	KE-3
Nagycsepely	3/J	KE-3
Nagycsepely	3/K	KE-3
Nagycsepely	3/L	KE-3
Nagycsepely	3/NY 1	KE-1
Nagycsepely	3/NY 2	KE-1
Nagycsepely	3/NY 3	KE-1
Nagycsepely	3/ÚT 1	KE-0
Nagycsepely	3/út2	KE-1

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Nagycsepely	4/A	KE-3
Nagycsepely	4/A	KE-4
Nagycsepely	4/B	KE-4
Nagycsepely	4/B	KE-5
Nagycsepely	4/C	KE-3
Nagycsepely	4/D	KE-4
Nagycsepely	4/E	KE-3
Nagycsepely	4/E	KE-4
Nagycsepely	4/F	KE-3
Nagycsepely	4/G	KE-5
Nagycsepely	4/NY	KE-1
Nagycsepely	4/VF	KE-1
Nagycsepely	5/A	KE-3
Nagycsepely	5/A	KE-3
Nagycsepely	5/A	KE-3
Nagycsepely	5/A	KE-4
Nagycsepely	5/A	KE-5
Nagycsepely	5/B	KE-3
Nagycsepely	5/C	KE-5
Nagycsepely	5/D	KE-5
Nagycsepely	5/E	KE-5
Nagycsepely	5/F	KE-5
Nagycsepely	5/G	KE-5
Nagycsepely	5/NY	KE-1
Nagycsepely	6/A	KE-3
Nagycsepely	6/B	KE-4
Nagycsepely	6/C	KE-3
Nagycsepely	6/D	KE-5
Nagycsepely	6/E	KE-4
Nagycsepely	6/F	KE-5
Nagycsepely	6/H	KE-3
Nagycsepely	6/I	KE-3
Nagycsepely	6/I	KE-4
Nagycsepely	6/J	KE-3
Nagycsepely	6/J	KE-3
Nagycsepely	6/K	KE-4
Nagycsepely	6/L	KE-5
Nagycsepely	6/NY	KE-1
Nagycsepely	6/T	KE-1
Nagycsepely	7/A	KE-3
Nagycsepely	7/B	KE-3
Nagycsepely	7/B	KE-3
Nagycsepely	7/C	KE-3
Nagycsepely	7/NY	KE-1
Nagycsepely	7/ÚT 1	KE-0
Nagycsepely	7/ÚT 2	KE-0
Nagycsepely	7/VF	KE-1
Nagycsepely	8/A	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Nagycsepely	8/B	KE-3
Nagycsepely	8/C	KE-3
Nagycsepely	8/D	KE-3
Nagycsepely	8/NY	KE-1
Nagycsepely	8/VF	KE-1
Nagycsepely	9/A	KE-3
Nagycsepely	9/A	KE-3
Nagycsepely	9/B	KE-3
Nagycsepely	9/C	KE-3
Nagycsepely	9/C	KE-3
Nagycsepely	9/D	KE-3
Nagycsepely	9/E	KE-3
Nagycsepely	9/ÚT	KE-0
Nagycsepely	10/A	KE-3
Nagycsepely	10/B	KE-3
Nagycsepely	10/C	KE-3
Nagycsepely	10/D	KE-3
Nagycsepely	10/E	KE-3
Nagycsepely	10/E	KE-4
Nagycsepely	10/F	KE-3
Nagycsepely	10/NY	KE-1
Nagycsepely	14/D	KE-4
Nagycsepely	14/D	KE-5
Nagycsepely	14/E	KE-4
Nagycsepely	14/E	KE-4
Nagycsepely	14/E	KE-5
Nagycsepely	14/F	KE-3
Nagycsepely	14/G	KE-4
Nagycsepely	14/H	KE-5
Nagycsepely	14/NY	KE-1
Nagycsepely	15/A	KE-3
Nagycsepely	15/B	KE-5
Nagycsepely	15/C	KE-4
Nagycsepely	15/D 1	KE-5
Nagycsepely	15/D 2	KE-4
Nagycsepely	15/D 3	KE-4
Nagycsepely	15/D 4	KE-5
Nagycsepely	15/D 5	KE-4
Nagycsepely	15/E	KE-3
Nagycsepely	15/F	KE-5
Nagycsepely	15/G	KE-5
Nagycsepely	15/H	KE-5
Nagycsepely	15/K	KE-5
Nagycsepely	15/M	KE-3
Nagycsepely	15/M	KE-3
Nagycsepely	15/N	KE-3
Nagycsepely	15/O	KE-3
Nagycsepely	15/O	KE-3

Település	Erdőrészlet	Kezelési egység
Nagycsepely	15/O	KE-3

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület a Kopasz-dombi erdő (HUDD20043) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül országos jelentőségű védett természeti terület, illetve pontszerűen megjelenő ex lege védett barlang, forrás, víznyelő nem található, így a területre a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általános élőhelyvédelmi, és a védett természeti értékekről szóló szabályai vonatkoznak.

A tervezési terület állami tulajdonban van, és a SEFAG Zrt. a vagyonkezelő.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fenninterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai

megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előíráscsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Erdőgazdálkodás

- VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása

- VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- VP-5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- VP2-4.1.3.7-20 Csemetekertek gépbeszerzése

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Erdőgazdálkodás

A jelenlegi erdő-környezetvédelmi program tematikus előíráscsoportjait a Natura 2000 területre specifikus programmal javasolt kiváltani. Ennek a programnak az alapját a jelen tervben rögzített kezelési előírás-javaslatok képeznék, amelyek kifejezetten a terület jelölő értékeinek és egyéb védett természeti értékeinek megőrzését célozzák. A támogatásra jogosult területek alapegységét a kezelési egységek jelentenék, így egy, az adott élőhelyre specifikus kezelési előírás sorból lehetne válogatni a vállalni kívánt korlátozásokat. Az erdőtervben rögzített előírásokért nem járna kifizetés ebben a programban, hiszen ezeket hivatott fedezni a kompenzációs támogatás. A lehívható támogatás mértéke a jövedelemkieséssel, illetve beruházási költséggel arányosan, de az előírás természetvédelmi hozadékát is figyelembe véve kerülne megállapításra. A jelenlegi EKV programokkal ellentétben nem tematikus előíráscsoportok nagy előíráscsomagjai közül lehetne választani fix támogatási összeggel, hanem egyes előírások közül választhatna minden gazdálkodó annyit, amennyit vállalni hajlandó. Ebben a rendszerben az előírásonként igényelhető támogatás összege lenne az, ami arra ösztönzi a gazdálkodókat, hogy minél többet vállaljanak az előírások közül. A rendszer elindításához szükséges a kezelési egységek és az erdőrészek átfedésének egyeztetése. Amennyire lehetséges kívánatos az erdőrészelehatárokat a kezelési egységek határaihoz igazítani. Ahol ez nem lehetséges a kezelési egységeket állományrészekként kell elkülöníteni a részleten belül.

3.3.2. Pályázati források

Jelenleg nincs folyamatban levő vagy tervezett pályázat.

3.3.3. Egyéb

A kezelési javaslatok megvalósításának egyéb eszközei nem szükségesek.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemek a tervezési munkához és a kommunikáció céljaihoz kerültek kiválasztásra.

Egyes elemek alkalmazása és megvalósításuk a fenntartási terv készültségi fázisaihoz igazodott, figyelembe véve a jogszabályban előírt, a tervek egyeztetésébe kötelezően bevonandók körét. Egy-egy kommunikációs cél megvalósulását többféle elem tette lehetővé.

A kommunikációs munka első lépése a postai levelek kiküldése volt az érintetteknek. A további kommunikáció alapját a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság honlapja képezte, amelyen elérhető volt minden fontos információ és tervanyag. A kiküldött postai és elektronikus levelek, mind tartalmazták a honlap elérhetőségét.

A felhasznált kommunikációs elemek táblázatos formában kerülnek bemutatásra.

A tervezetthez képest a kommunikációs eszközöket jelentősen csökkenteni kellett a tervkészítés során. A kialakult pandémiás helyzetben, és az ezzel kapcsolatos jogszabályokban megjelenő korlátozások miatt, a személyes jelenlétet követelő eszközöket törölni kellett. Ezért a tervezési folyamat kommunikációja levelezésben és az online lehetőségek kihasználásával folyt.

Az alkalmazott kommunikációs eszközök a Kopasz-dombi erdő Natura 2000 terület fenntartási tervének készítése során:

Kommunikációs eszközök és rövid jellemzésük	Érintett célcsoportok	Kommunikációs eszköz funkciói						Igazoló dokumentum
		A Natura 2000 hálózat bemutatása	A tervezési folyamat bemutatása	Információk egyeztetése, kérése	Fenntartási terv véleményezése	Fejlesztési igények felmérése	Konkrét kérdések tisztázása	
Honlap: Kopasz-dombi erdő erdő Natura 2000 terület honlapja http://bfnp.hu/hu/keszulo-natura-2000-fenntartasi-tervek Az egyeztetési tervanyagok közzétételének leghatékonyabb módja lehet.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárk. tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek	X	X	X	X	X	-	internetes elérhetőség, honlap címe
Küldött postai levél, e-mail: Önkormányzatok, falugazdászok, agrárkamara, állami. sz. e-mailes tájékoztatása, valamint az önkormányzatoktól kapott tulajdonosi adatok alapján a tulajdonosok nagy részének levélben történő értesítése történik. A levél mellé minden esetben kitöltendő, visszaküldendő kérdőív kerül megküldésre.	- tulajdonosok - gazdálkodók - önkormányzatok - civil szervezetek - lakosság - falugazd. és agrárkam.tanácsadók - gazdakörök - vadásztársaságok - állami szakmai szervezetek	X	X	X	X	X	-	levélről másolat, kinyomtatott e-mail, kinyomtatott kérdőív

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Területi illetékesség szerint kerültek összegyűjtésre a kommunikáció címzettjei. A kapott információk a megalapozó dokumentációkészítése során figyelembevételre kerültek, az érintettek helyismerete és a rendelkezésre álló adatok segítették a tervezést. További érintettek kerültek még megszólításra az első körben kiküldött levelek alapján a címzettektől beérkező javaslatok alapján.

Célcsoport	Szervezet/személy neve
Önkormányzat(ok)	Karád Község Önkormányzata
	Nagycsepely Község Önkormányzata
Civil szervezetek (helyi önkormányzat javaslata alapján is)	Dél-Balatoni Természetvédelmi Egyesület
	MME Dél-Balatoni Természetvédelmi Csoport
Tulajdonosok, gazdálkodók, vagyonkezelők	SEFAG Szántódi Erdészet
	SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.
Hatóságok, Hivatalok	Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal, Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály
	Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
	Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
	SMKH KJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
	Somogy Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály
	SMKH KJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
	Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal - Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály - Erdészeti Osztály
	Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az egyeztetés keretében az érintetteknek megküldtük a terv utolsó egyeztetési változatát. A válaszadásra két hetes időintervallumot adtunk meg.

A táblázat a terv szempontjából hangsúlyos véleményeket, és azok beépítésének módját tartalmazza:

Véleményező	Vélemény	Intézkedés/ Válasz
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Javasoljuk az 1.7 fejezetben a Vízyűjtő gazdálkodási tervre vonatkozó utolsó mondatot a következők szerint módosítani: „A tervezési terület a Balaton részvízyűjtő területen belül a Balaton közvetlen (4-2) tervezési alegység, valamint a Duna részvízyűjtő területen belül a Kapos (1-12) tervezési alegység területén helyezkedik el.” ...kérjük a 3. fejezetben álló és folyóvizeket tartalmazó kezelési egységek megléte esetén annak feltüntetését, hogy a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság alapfeladatának megfelelően a szükséges fenntartási munkákat az általa vagyongezelt területeken elvégzi.	Beépítve a tervbe. Beépítve a tervbe.
Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály	A kormányhivatalnak a tervben foglaltakkal kapcsolatban kifogása nem merült fel és kiegészítő javaslattal nem kíván élni.	

A terület gazdálkodója a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. az előzetes megkeresésre válaszolt, a vagyongezelésében lévő területek vonatkozásában adatokat szolgáltatott. A tervezés folyamatában a közvetlenül érintett Szántódi Erdészettel a napi munkakapcsolat keretében többszöri informális egyeztetést folytattunk, elsősorban a tervezés alapvető szempontjaival kapcsolatosan. Az így kapott információk és szempontok beépültek a tervbe, konfliktus, vitás kérdés, vagy elfogadhatatlan szakmai vélemény nem merült föl.



AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20043 Kopasz-dombi erdő különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20043 Kopasz-dombi erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:


Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár



Budapest, 2021. december „15.”



AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20043 Kopasz-dombi erdő különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20043 Kopasz-dombi erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:


Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár



Budapest, 2021. december „15.”